

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Társadalomkutatási módszerek

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munkáképző Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Antropológia
1.7 Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Társadalomkutatási módszerek			A tantárgy kódja			ALM1102
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Dr. CSATA Zsombor egyetemi docens				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Dr. CSATA Zsombor egyetemi docens				
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DF/Kötelező	

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					36
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					16
Vizsgák					6
Más tevékenységek: adatgyűjtés					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja				94	
3.8 A félév össz-óraszámja				150	
3.9 Kreditszám				6	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt előadóterem

6.1 Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Szociológiai kutatások megtervezése és kivitelezése (adatgyűjtés, feldolgozás) szervezetekben és közösségek körében, kultúra- és piackutatás stb. Adatállományok és adatrendszerek kezelése Társadalmi problémák vizsgálata, közpolitikai stratégiák és szociális politikák alkalmazása Társadalmi problémák és konfliktusok feltárása, elemzése (magyarázata), és megoldása közösségekben és szervezetekben. Szakmai tanácsadás és társadalmi integráció
Transzverzális kompetenciák	A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján; A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empatikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása; Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt; Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	C1. A hallgató/végzett hallgató ismeri, megfogalmazza és leírja azokat a fogalmakat, elméleteket és paradigmákat, amelyeket a társadalomkutatás során alkalmaznak az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek közötti kapcsolatokat és az alkalmazott módszertanokat a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában. C2. A hallgató/végzett hallgató meghatározza, osztályozza és kiválasztja azokat a módszereket, technikákat és eljárásokat, amelyeket a társadalmi problémák kutatására és megoldására használnak.
Képességek	A1. A hallgató/végzett hallgató speciális szoftveralkalmazásokat és programokat használ a társadalmi, gazdasági és kulturális mutatókat tartalmazó adatbázisok kezelésére és az ezekhez kapcsolódó problémák megoldására. A2. A hallgató/végzett hallgató képes azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez szükséges megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket.

Felelősség és önállóság	R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi diagnózisokat készíteni és értelmezni az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémák vonatkozásában. R2. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi, gazdasági és kulturális mutatókból felépített adatbázisokat kezelni speciális szoftveres eljárások és alkalmazások segítségével.
------------------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerjék a társadalomkutatás logikáját és betekintést nyerjenek a fontosabb módszerek használatába. Fontos továbbá a szaktudományhoz kapcsolható sajátos fogalomrendszer pontos, helyes és magabiztos használata, az elmélet és a módszer közötti sajátos viszonyrendszer helyes megítélése, a különféle eljárásokkal szembeni objektív viszonyulásmód kialakítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A tantárgy célja, hogy annak befejezése után a hallgató: - fel tudjon ismerni egy társadalmi problémát és képes legyen azt kutatási kérdéssé alakítani - felismerje a kutatástervezés különféle módozatainak előnyeit és korlátait, képes legyen kritikusan értékelni a különféle alternatív kutatási irányokat, kiválasztani illetve kialakítani a sajátos problémahelyzetnek megfelelőt - tudjon ennek megfelelően egy kivitelezhető kutatási tervet készíteni - tisztában kell legyen a különféle információforrások hasznosíthatóságával és ismernie kell azokat az eszközöket, amivel ezek összegyűjthetők - alapszintű jártasságot szerezzen kérdőíves vizsgálatok, az interjúzás, a fókuszcsoporthoz, a megfigyelés és a kísérleti eljárások módszertanában - megértse az említett módszertani eljárások erősségeit és gyengeségeit és ennek megfelelően tudja adekvát módon használni

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: a társadalomkutatás sajátosságai, elmélet és kutatás viszonya	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
2. Módszercsaládok: Kvantitatív és kvalitatív kutatások. A kutatás típusai: felderítő, leíró, magyarázó	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
3. A kutatás tervezésének módszertana	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
4. Szekundér adatforrások - statisztikai adatok másodelemzése, desk research	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
5. Kérdőíves kutatások – érvényesség és megbízhatóság, a kérdőíves kutatások típusai	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
6. Kérdőíves kutatások – kérdéstípusok, kérdőívszerkesztés	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás

7. Kérdőíves kutatások – mintavétel, a kérdőíves kutatások lebonyolítása	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
8. Félévközi, parciális vizsga	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
9. Egyéni interjú	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
10. A fókuszcsoporthoz interjú	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
11. A kísérlet	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
12. Hálózatelemzés	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
13. Tartalomelemzés	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás
14. Ismétlés, szintézis	előadás, interaktív elemekkel	1 előadás

Kötelező irodalom:

1. Babbie Earl (1997): A társadalomtudományi kutatás módszertana. Balassi Kiadó, Budapest.
2. Fischer, Gábor (2001). Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak?: hogyan készülnek, és mennyire pontosak a közvélemény-kutatások. Bagolyvár.
3. Heltai Erzsébet - Tarjányi József (1999): A szociológiai interjú készítése. Társi, Budapest.
4. Héra László – Ligeti György (2006): Módszertan. Osiris Kiadó, Budapest.
5. Letenyei László (2004): Településkutatás. L'Harmattan Kiadó, Budapest
6. Magyar Tivadar (2005): Adatfelvételi módszerek a társadalomkutatásban, Kolozsvári Egyetemi Kiadó.
7. Majoros Pál (2010). A kutatómódszertan alapjai: tanácsok, tippek, trükkök: nem csak szakdolgozat-íróknak. Perfekt kiadó, Budapest.
8. Malhotra, Naresh (2001): Marketingkutatás. Akadémiai Kiadó, Budapest.
9. Rudas Tamás (2006): Közvélemény-kutatás. Értelmezés és kritika, Corvina Könyvkiadó, Budapest.
10. Veres, Z., M. Hoffmann, and Á. Kozák (2006): Bevezetés a piackutatásba, Budapest: Akadémiai Kiadó (2006): 40-49.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: a szociológiai kutatás sajátosságai, elmélet és kutatás viszonya, indukció, dedukció, oksági viszonyok	csoportmunka szemléletés	1 szeminárium
2. Módszercsaládok: Kvantitatív és kvalitatív kutatások. A kutatás típusai: felderítő, leíró, magyarázó	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
3. A kutatás tervezésének módszertana I. – a kutatási terv lépései, a kutatási probléma megfogalmazása	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
4. A kutatás tervezésének módszertana II. - konceptualizálás, operacionalizálás	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
5. Kérdőíves kutatások – méréstechnikai problémák – érvényesség és megbízhatóság	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
6. Kérdőíves kutatások – érvényességi problémák – a kérdőívszerkesztés	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
7. Kérdőíves kutatások – megbízhatósági problémák – a mintavétel	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
8. A kérdőíves kutatás lebonyolítása – gyakorlati tudnivalók	csoportmunka házi feladatok közös értékelése	1 szeminárium

	szemléletés	
9. Kvalitatív terepkutatások – Megfigyelés, interjú	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
10. A fókuszcsoporthoz	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
11. A kísérlet	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
12. Hálózatelemzés	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
13. Tartalomelemzés	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
14. Ismétlés, szintézis	csoportmunka házi feladatok közös értékelése szemléletés	1 szeminárium
Könyvészet 1. Babbie, Earl, (1995) A társadalomtudományi kutatás gyakorlata (Practica cercetarii in stiintele sociale) Budapest: Balassi Kiadó 2. Bryman, A. (2016). Social Research Methods. Oxford University Press. 3. Kumar, R. (2018). Research methodology: A step-by-step guide for beginners. Sage. 4. Darlington, Y., & Scott, D. (2020). Qualitative research in practice: Stories from the field. Routledge. 5. Kvale, S. (2005). Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. József Attila Műhely Kiadó, Budapest. 6. Magyar Tivadar (2005): Adatfelvételi módszerek a társadalomkutatásban, Kolozsvári Egyetemi Kiadó. 7. Vicsek, L. (2006). Fókuszcsoporthoz. Budapest: Osiris.		

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A plágiumellenes szabályok megismerése és alkalmazása.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.1. Előadás	A megismert fogalmak és kategóriák rendszerezési szintjének és adekvát használatának ellenőrzése Logikai koherencia és érvelési készség A szakterminológia megfelelő elsajátítása	Szekvenciális (írásbeli) értékelés a félév során	20%
		Szóbeli vizsga a félév végén	30%

	Attitudinális vonatkozások: motiváció az egyéni felkészülésben		
10.2. Szeminárium / Labor	A szakirodalom önálló feldolgozásának a képessége Módszerek alkalmazásában szerzett jártasság Attitudinális vonatkozások: lelkiismeretesség, motiváció az önálló tanulásban	Szemináriumi bemutató, házi feladatok elkészítése	30%
		A szemináriumokon való aktív részvétel	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az alapvető módszertani fogalmak és elméleti paradigmák ismerete és adekvát használata. Egy kutatási terv elkészítése és bemutatása a szeminárium során, ezzel kapcsolatos szakmai vita irányítása. Részvétel szemináriumok 80 százalékán.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

Kitöltés dátuma:

2025. 04. 28.

Előadás felelőse:

Dr. CSATA Zsombor

Szeminárium felelőse:

Dr. CSATA Zsombor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2025. 05. 06.

Intézetigazgató:

Dr. LÁSZLÓ Éva

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.